

Radni materijal za učenike 2.2

Alat za analizu i rješavanje dileme

Ovo je kutija za alat, a ne kontrolni popis. Pitanja nisu primjerena svim slučajevima, pa trebaš izabrati ona koja ti najbolje odgovaraju. Bolje je pažljivo razmisliti o nekoliko pitanja, a ne označiti kvaćicom cijeli popis.

- **Skupljajte informacije.**

- Tko je uključen?
- Što žele? (Koja su njihova prava, potrebe, ciljevi ili interesi?)
- Koje uloge ljudi glume?
- U čemu je problem/dilema?
- Kakve veze ovaj slučaj ima sa mnom?
- Što kaže zakon? (Moram li se pridržavati nekih zakonskih obveza ili pravila?)
- Što ne znamo – što ne razumijemo?
- Da li bi bilo teško pronaći informacije koje nedostaju?
- ...

2. **Razmotri posljedice.**

- Postoje li alternative?
- Kakav bi učinak imala svaka od tih odluka i za koga? (druge izravno uključene, druge ljude koji žive danas, ili će živjeti u budućnosti, ovdje ili negdje drugdje.)
- ...

3. **Definiraj svoje prioritete.**

Koje kriterije smatram najvažnijima da se njima rukovodim kod donošenja odluke, na primjer:

- U kojoj mjeri razumijem posljedice svoje odluke?
- Koja moralna ili vjerska načela su mi važna?
- Što je zakonito – a što protuzakonito?
- Što mogu očekivati da će drugi prihvati – i obrnuto? (Bi li prihvatio/prihvatile ovu odluku da sam onaj/ona koji prima?)
- Što najbolje funkcionira? (rješavanje problema, finansijska pitanja).
- Koji su željeni ili neželjeni dugoročni učinci ili nuspojave?
- Je li moja odluka nepovratna? („nema povratka”), ili je mogu naknadno izmijeniti?
- ...

4. **Donesi odluku.**

- Moram li se odlučiti za jedan cilj i prekršiti drugi?
- Ima li šanse za iznalaženje kompromisa?
- U danim uvjetima, što mi govori intuicija? S kojom se odlukom mogu najviše identificirati?
- ...